

9. SINIF

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

TAM İZLEME KİTABI

16. HAFTA

ANLAMIN YAPI TAŞLARI

YAZIM KURALLARI/NOKTALAMA

Adı :

Numara :

Doğru :

Yanlış :

Soyadı :

Sınıf :

Net :

ÖĞRENCİ NO

0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9

YANITLAR

01	A	B	C	D	E
02	A	B	C	D	E
03	A	B	C	D	E
04	A	B	C	D	E
05	A	B	C	D	E
06	A	B	C	D	E
07	A	B	C	D	E
08	A	B	C	D	E
09	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E
11	A	B	C	D	E
12	A	B	C	D	E
13	A	B	C	D	E
14	A	B	C	D	E
15	A	B	C	D	E
16	A	B	C	D	E
17	A	B	C	D	E
18	A	B	C	D	E
19	A	B	C	D	E
20	A	B	C	D	E
21	A	B	C	D	E
22	A	B	C	D	E
23	A	B	C	D	E
24	A	B	C	D	E
25	A	B	C	D	E
26	A	B	C	D	E
27	A	B	C	D	E
28	A	B	C	D	E
29	A	B	C	D	E
30	A	B	C	D	E

Adı :

Soyadı :

Tam Okul uygulamasını kullanarak optik formları okutabilir, sonuçlarınızı değerlendirebilir ve video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

Aynı zamanda **Eğitim Vadisi Mobil** uygulamasını indirerek de video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

Uygulamalarımızı **Google Play** veya **App Store**'dan indirebilirsiniz.

Etkinlik

1. Alçakgönüllü insanlar çevresindekiler tarafından her zaman sevilir, sayılır. E
2. Vejeteryenlik, bitkisel kaynaklı besinlerin ağırlıklı olarak tüketilmesidir. G
3. Hukuğun üstünlüğüne inanmayan toplumlar çökmeye mahkûmdur. C
4. Anadolu'nun güney batısında eski uygarlıklara ait yeni yerleşimler bulundu. A
5. Bize vaat edilen maaşlar ödenmeyince hepimiz işi bırakmak zorunda kaldık. J
6. Çocuklar evi darma dağınık bırakınca anneleri küplere bindi. H
7. Bu sıkıntılar ancak elele verilince aşılr, deyince içimiz rahatladı doğrusu. D
8. Bu balın kg.sini 500 liradan aşağı vermezler, haberiniz olsun! F
9. Okuldaki 24 Kasım Öğretmenler günü kutlamalarına bütün öğretmenler katıldı. B
10. Mehmet Eniştenin kardeşi askere gidecekmış, onu uğurlayacağız. I

Numaralanmış cümlelerdeki yazım yanlışlarının nedenlerini aşağıdaki tablodan bularak cümlelerin sonundaki kutulara yazınız.

- A) Yön adlarının yanlış yazılmasından kaynaklanan yazım yanlışı
- B) Özel gün adlarının yanlış yazılmasından kaynaklanan yazım yanlışı
- C) Ünsüz yumuşamasına aykırılıktan kaynaklanan yazım yanlışı
- D) İkilemenin yanlış yazılmasından kaynaklanan yazım yanlışı
- E) Birleşik ismin yanlış yazılmasından kaynaklanan yazım yanlışı
- F) Kısaltmaların yanlış yazılmasından kaynaklanan yazım yanlışı
- G) Yabancı sözcüğün yanlış yazılmasından kaynaklanan yazım yanlışı
- H) Pekiştirmelerin yanlış yazılmasından kaynaklanan yazım yanlışı
- I) Akrabalık adlarının yanlış yazılmasından kaynaklanan yazım yanlışı
- J) Birleşik fiilin yanlış yazılmasından kaynaklanan yazım yanlışı

1. İki noktadan (:) sonra cümle niteliğinde olmayan örnekler sıralanırsa bu örnekler büyük harfle başlamaz.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmaması yazım yanlışına yol açmıştır?

- A) Yedi Meşalecilerin önemli isimlerinden bazılarını sayalım: Cevdet Kudret Solok, Yaşar Nabi Nayır, Ziya Osman Saba...
- B) Yansımadan oluşan ikilemeler: Şırlı şırlı, çıtır çıtır, gürül gürül...
- C) Bu olaydan çıkarılacak ders şudur: El, elin eşeğini türkü çağırarak arar.
- D) Bu söz rahmetli dedemin ağzından hiç düşmezdi: İşsiz adam meyvesiz ağaca benzer.
- E) Türkiye'nin en büyük illerini sıralayalım: İstanbul, Ankara, İzmir...

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde boş ayrıca cümlelerin sonunda köşeli ayraç içinde verilen noktalama işareti getirilebilir?**

- A) On () on beş yıldır böyle bir kar yağışı görülmedi Ankara'da. [Kısa çizgi (-)]
- B) Derin hülyalara dalıp () zengin insanların yaşadığı gibi yaşamayı hayal ediyordu. [Virgül (,)]
- C) Ankara () İstanbul'u, İzmir'i bazı konularda geçse de bazı konularda onlardan geride kalıyor. [Noktalı virgül (:)]
- D) Boş bu saatten sonra kalbimi kazanmak için yapacağın her şey () [Üç nokta (...)]
- E) Anlaşılan o ki () birileri bizim daha iyi imkânlarla sahip olmamızı uygun görmemişler. [İki nokta (:)]

3. • Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş özneyi belirtmek için konur.
- Cümle içinde ara sözlere veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlere veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.
- Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasına konur.
- Tırnak içinde verilmeyen alıntı cümlelerinden sonra konur.

Virgül, aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümlelerdeki görevlerinden biriyle kullanılmıştır?

- A) Bugün de nafakamızı kazandık, yarın ne olur hiçbirimiz bilemeyiz.
- B) Soğuk, soğuk, soğuk... Burada iliklerimize işleyen soğuktan başka bir şey yoktu.
- C) Saliha, köyün en güzel kızı, ağanın pis bakışlarından rahatsız olmuştu.
- D) Mektup, Posta İşleme Merkezinde uzun bir süre bekledikten sonra sahibine ulaştı.
- E) Gün doğmadan neler doğar, derdi dara her düştüğümde güzel anam!

4. Mars'ın ilk renkli fotoğrafı, Avrupa Uzay Ajansı
I II
tarafından uzaya gönderilen Rosetta adlı uzay
III
aracı tarafından şubat 2007'de çekildi.
IV V

Bu cümlede altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Cümle içinde tırnak veya yay ayraç içine alınan cümleler büyük harfle başlar ve sonlarına uygun noktalama işareti (nokta, soru, ünlem vb.) konur.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala aykırı bir kullanım vardır?

- A) Atatürk, "Bir milletin ahlak değeri, o milletin yükselmesini sağlar." diyor.
B) Böyle saygısız insanlarla (Bunlara insan demeye utanıyorum.) birlikte nasıl yaşanır ki?
C) Descartes, "Düşünüyorum o hâlde varım". diyerek özetlemiş düşünmenin önemini.
D) "Stresin en büyük sebebi, günlük yaşamınızda anlayışsız insanlarla yaptığınız tartışmalardır." diyor Albert Einstein.
E) Lloyd George, "Türkler her şeyini feda eder ama istiklalini asla!" diyerek bizi ne güzel tarif etmiş!

6. Noktalı virgül (;) cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.

Noktalı virgül (;), aşağıdakilerin hangisinde bu görevle kullanılmıştır?

- A) Evini, arabasını sattı; yurt dışına yerleşti.
B) Ali, Kerem, Tuna maça gitti; diğerleri evde kaldı.
C) Pazardan elma, armut; piriç, nohut aldım.
D) O çok iyi biridir; insanı, hayvanı, doğayı sever.
E) Eski, çalışmayan bir araba aldı; onu gıcır gıcır yaptı.

7. **Aşağıdakilerin hangisinde ay ve gün adlarının yazımında yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Çilek Festivali 20 Haziran'da yapılacak.
B) 15 Mayıs Salı günü veli toplantısı var.
C) Her Pazar okuldaki çocuklarla pikniğe gideriz.
D) Onunla Ekim'in 15'inde bir araya geleceğiz.
E) Zafer Bayramı 30 Ağustos'ta coşkuyla kutlanır.

8. I. At ölür, meydan kalır () yiğit ölür, şan kalır.
II. Dost ile ye, iç () alışveriş etme.
III. Çağrıldığın yere git, ar eyleme () çağrılmadığın yere gidip yerini dar eyleme.
IV. Akıllı olsa her sakallı kişi () sakallılara danışırlardı her işi.
V. Ayda bir gel dostuna, kalksın ayak üstüne () günde bir gel dostuna, yatsın sırtı üstüne.

Numaralanmış atasözlerinde boş bırakılan ayraçlardan hangisine noktalı virgül (;) getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Biri beyaz biri kara iki kedi. Birbirlerinin omuzuna kollarını dolamışcasına, birbirlerine şevkatle sarılarak, birbirlerine dayanarak yola çıkmışlar. Gölgele akşam üstünü söylüyor. Yorgun bir günün sonunda eve dönüyorlarmış gibi... Yüzlerini görmüyoruz ama eminim mırıl mırıl konuşuyorlardır. Belli ki sınanmış, denenmiş bir dostluk bu, uzun yolları da göze alabilen bir dostluk.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisiyle ilgili yazım yanışı yoktur?

- A) Ünlü düşmesine aykırılık
B) Ünlü daralmasına aykırılık
C) Birleşik sözcüklerin yazımı
D) Türkçe olmayan sözcüklerin yazımı
E) Ünsüz benzeşmesine aykırılık

10. Kayıt masasındaki görevli () başını kaldırıp bana baktı () () Adınız () soyadınız ()

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (,) (:) (—) (,) (?) B) (:) (.) (:) (,) (...)
C) (:) (,) (,) (,) (?) D) (,) (:) (—) (,) (...)
E) (:) (.) (—) (:) (?)

11. Somut olarak yer bildirmeyen “alt, üst ve üzeri” sözlerinin sona getirilmesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kuralın dışında kaldığı hâlde bitişik yazılarak yazım yanlış yapılmış bir sözcük vardır?

- A) Bilinçaltının ana hedefi bedeni kollamak, korumak, hayatta tutmak ve devamlılığını sağlamaktır.
- B) Ayaküstü yapılan minik sohbetler, içe dönük insanlar için eziyet olmakla beraber sosyalleşme açısından oldukça faydalıdır.
- C) Akşamüzeri başımızı yaslayabileceğimiz bir omzun sahibi karşımıza çıktığında tanıyabiliyor muyuz onu, değerini biliyor muyuz?
- D) Türkiye zengin yeraltı kaynaklarına sahip bir ülke olarak altın, doğal taşlar, bor, uranyum ve toryum rezervlerini bulundurmaktadır.
- E) Anayasa, cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulunun olağanüstü hal ilân etme yetkisini yer yönünden de sınırlandırmıştır.

12. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

Tırnak işareti (“ ”), aşağıdakilerin hangisinde bu görevde kullanılmamıştır?

- A) Mevlâna'nın “Ya olduğun gibi görün ya görüldüğün gibi ol.” sözü çok anlamlı gelir bana.
- B) “Güzel hayat isteyen, güzel insan biriktirsin.” diyor Cemal Süreya.
- C) Bugünkü edebiyat dersinde Orhan Veli'nin “İstanbul'u Dinliyorum” adlı şiirini inceledik.
- D) Tolstoy, “Güzel olan sevgili değildir, sevgili olan güzeldir.” diyerek ne güzel anlatmış gerçeği.
- E) Moliere'in “Yalnız yaptıklarımızdan değil, yapmadıklarımızdan da sorumluyuz.” sözü ne kadar doğru.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlış yapılmamıştır?

- A) Namık Kemal'in “*Vatan yahut Silistire*’si” edebiyatımızda sahnelenen ilk tiyatro oyunudur.
- B) “Gâh çıkarım gökyüzüne seyreder âlem beni, gâh inirim yeryüzüne seyredirim âlemi.” diyor Nesimi.
- C) Bu aralar kafası karışık; yakın dostlarının sözlerini bile yanlış anlıyor.
- D) Bana demek istediği aslında şuydu: Tırnağın varsa başını kaşı.
- E) Bir insan bu genç yaşında bu kadar yükü nasıl taşır, anlamak zor?

14. Aşırı alış veriş davranışının bir sorun olarak

I
farkedilip tanımlanmaya çalışılması son yirmi
II

yıllık bir süreyi içerir. Bilinen psikiyatrik
III

hastalıklardan depresyon, şizofreni, kaygı
IV

bozuklukları gibi tanı kriterleri net değildir. Bu
V

nedenle de farklı kaynaklar da farklı isimlerle anılmaktadır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangilerinde yazım yanlış yoktur?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve V
D) I ve V E) IV ve V

15. Arabamız tutarken Erciyes'in yolunu:

— “Hancı dedim, bildin mi Maraşlı Şeyhoğlu'nu?”

Bu dizelerdeki noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) Kesme işareti (‘) B) İki nokta (:)
- C) Soru işareti (?) D) Uzun çizgi (—)
- E) Virgül (,)

16. Soru işareti (?), aşağıdakilerin hangisinde yanlış kullanılmıştır?

- A) Bir yanlışını yakaladınız mı nasıl kıpkırmızı kesilir?
B) Böyle bir tempoyla çalıştın mı seni kim tutabilir?
C) Sözünde durdun mu niçin güvenmeyeyim sana?
D) Dürüst çalıştın mı ne gelebilir ki başına?
E) Bu havada dışarı çıktın mı eve nasıl dönersin?

17. Kedilerin özel bir anını yakalamak gibidir kendi hayatımızda ki olağanüstü anları ve kişileri yakalamak. Bazılarının gelecekte sandıkları "bir gün" geçmişde kalmıştır oysa hani şu karşıdan karşıya geçerken tırafık ışıklarında rastladığınız, omzunuzun üzerinden şöyle bir baktığınız sonra da boşverip "Nasıl olsa ileride bir gün tekrar karşıma çıkar." dediğinizdir. Oysa tam da o gün bu zalim şehri terk etmiştir o, boş yere bu sokaklarda aranırsınız onu.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisiyle ilgili yazım yanlışı yoktur?

- A) Büyük harflerin yazımı
B) Ünsüz benzeşmesine aykırılık
C) Birleşik sözcüklerin yazımı
D) Yabancı kökenli sözcüklerin yazımı
E) "-ki" ekinin yazımı

18. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Elindeki fısfısla çiçekleri sulamaya başladı.
B) Eskiden gırgırla süpürürlerdi yerleri.
 C) Öğretmen kâğıtları cırcırcı yırtıp attı.
D) Cırcır böceği gibi ötüp durma karşımda!
E) Önlüğüm yıkanınca çıtçıtlar paslanmış.

19. "Gökyüzü mavi midir?" sorusu yani mavinin sahiden var olup olmadığı sorusu kenarda dursun, biz mavinin kaç tonu varmış bir bakalım: açık mavi, gökyüzü mavisi, buz mavisi, gece mavisi, lacivert, kraliyet mavisi, çelik mavisi, deniz mavisi, acem mavisi, toz mavi, bebek mavisi, Alice mavisi... Nasıl oluyor da sonradan keşfedilen, varlığı aslında bir bakıma hâlâ muallakta olan bu rengin bunca tonu, tanımı var? "Gerçekten var mı böyle bir renk ya da bunca yüzyıl neredeydi?" diye sormadan edemiyor insan...

Bu parçadaki noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) Tırnak (" ") B) Üç nokta (...)
C) Soru (?)
D) Virgöl (,) E) Nokta (.)

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) Alimünyum, hafiflik ve yüksek dayanım özellikleri gerektiren taşımacılık ve inşaat sektöründe geniş kullanım alanı bulur.
B) Türkiye'de "kendi işinin patronu" olma sevdalılarının bir numaralı tercihi olan çığköfte dünyada da markalaşmaya başladı.
C) Kazada hayatını kaybeden işçilerimize Allah'tan rahmet bütün yakınlarına baş sağlığı diliyoruz.
D) Bursa'da kiracı ile mülk sahibi arasında yedi yıldır süren alacak davasına son noktayı koyan Yargıtay, bilir kişi raporlarına yönelik emsal bir karara imza attı.
 E) Dört yıllık lisans eğitimi veren Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı, Sahne Sanatları ve Müzik Bölümü olmak üzere iki bölümde lisans eğitimi vermektedir.

21. Beş Hececilerden bazıları şunlardır () Halit Fahri Ozansoy () Enis Behiç Koryürek () Faruk Nafiz Çamlıbel ()

Bu cümlede yay ayrıçlara gösterilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilmelidir?

- A) (;) (;) (.) (.) B) (;) (,) (.) (...) C) (;) (,) (;) (...)
 D) (;) (,) (,) (...) E) (;) (;) (;) (...)

Cevap Anahtarı

1. B 2. C 3. A 4. D 5. C 6. C 7. C 8. D 9. B 10. A
11. D 12. C 13. D 14. E 15. D 16. A 17. A 18. C 19. B 20. E
21. D

Yazılı Sınav

1. Aşağıdaki boşlukları uygun sözcüklerle doldurunuz.

- 1) Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için **nokta** konur.
- 2) Etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle kurulan birleşik fiiller, ilk kelimesinde herhangi bir ses düşmesi veya türemesine uğramazsa **ayrı** yazılır.
- 3) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına **virgöl** konur.
- 4) Somut olarak yer bildirmeyen alt, üst ve üzeri sözlerinin sona getirilmesiyle kurulan birleşik kelimeler **bitişik** yazılır.
- 5) Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için **noktalı virgöl** konur.
- 6) Cümle içinde tırnak veya yay ayraç içine alınan cümleler **büyük** harfle başlar ve sonlarına uygun noktalama işareti (nokta, soru, ünlem vb.) konur.

2. Aşağıdaki yargılar doğru ise yanına "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1) Çiçek dışında anlamlar taşıyan baklaçiçeği (renk), narçiçeği (renk), suçiçeği (hastalık); ot dışında anlamlar taşıyan ağızotu (barut), sıçanotu (arsenik); ses düşmesine uğramış olan çöreo tu ve yazımı gelenekleşmiş olan semizotu, dereotu bitişik yazılır. **D**

2) İki den fazla eş değer ögeler arasında virgöl bulunan cümlelerde öz neden sonra iki nokta konur. **Y**

3) Yazılışları bir, anlamları ve söylenişleri ayrı olan kelimeleri ayırt etmek için okunuşları uzun olan ünlülerin üzerine tırnak işareti konur. **Y**

4) Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine üç nokta konur. **D**

5) Özgün biçimleri tek heceli bazı Arapça kökenli kelimeler etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine, ses değişmesine veya ses türemesine uğradıklarında bitişik yazılır. **D**

3. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere getirilecek noktalama işaretlerini karşılarında verilen noktalama işaretleriyle eşleştiriniz.

1) Bu zamana kadar yapılmış en iyi otomobildir bu ()

2) İşleri bozulup () beş parasız kalınca bizi hatırladı.

3) Yazar () romanlarını, hikâyelerini yeniden yayımlıyor.

4) Hayata anlam katan en önemli şey şudur () aile.

5) Bu iftirayı atanın () olduğu söyleniyor.

6) Gelmedi mi yolunu gözlediğiniz kargo ()

3 **A** Noktalı virgöl

6 **B** Soru işareti

1 **C** Nokta

5 **D** Üç nokta

4 **E** İki nokta

2 **F** Virgöl

TAK
diye
anla,

TAK
TİK

TİK
diye
çöz,

— ■■■ —
ÖDEV FORMATINDA
32 FASİKÜL

— ■■■ —
YAZILIYA HAZIRLIK
SORULARI

— ■■■ —
DETAYLI ÖLÇMEYE UYGUN,
HÜCRELENDİRİLMİŞ,
PEKİŞTİRİCİ,
AÇIK UÇLU VE ÇOKTAN
SEÇMELİ SORULAR

— ↻ —
TAM OKUL
DESTEKLİ

— ■■■ —
TAM OKUL İLE DETAYLI
GERİ BİLDİRİM KARNESİ